Melisa Gürpınar

SALKIMSÖĞÜTLERİN GÖLGESİNDE

CAN

TURK YAZARLARI

ISBN 975-510-878-5
© Melisa Gürpınar / Can Yayınları Ltd. Şti. (1998)

Bu kitap, İstanbul'da Can Yayınları'nda dizildi,
Özal Basımevi'nde basıldı. (1998)
Dizgi: Gülay Altunkaynak

Melisa Gürpınar

SALKIMSÖĞÜTLERİN GÖLGESİNDE

DÜZYAZI-ŞİİRLER

CAN YAYINLARI LTD. ŞTİ.
Hayriye Caddesi No. 2, 80060 Galatasaray, İstanbul
Telefon: (0-212) 252 56 75 - 252 59 88 - 252 59 89 Fax: 252 72 33

MELİSA GURPINAR'IN
CAN YAYINLARI'NDAKİ
KİTAPLARI

İSTANBUL'UN GÖZLERİ MAHMUR / *şiir-öykü*
ÇOCUKLUĞUM VE ÖLÜMÜM / *şiir*
SALKIMSÖĞÜTLERİN GÖLGESİNDE / *düzyazı-şiirler*

Melisa Gürpınar, 1941'de İstanbul'da doğdu. İktisadi ve Ticari İlimler Akademisi ile İstanbul Belediyesi Konservatuvarı Tiyatro Bölümü'nde okudu. İlk şiir kitabı 1962'de yayımlandı. Öğrencilik yılları boyunca, bir sanat dergisinde yazı işleri müdürlüğü, halk eğitim merkezlerinde tiyatro eğitmenliği yaptı, amatör olarak öncü tiyatro çalışmalarına katıldı. Dönemin bütün sanat edebiyat dergilerinde yazı ve şiirleri yayımlandı. Konservatuvarı bitirdikten sonra, iki yıl kadar Londra'da tiyatro eğitimini sürdürdü ve B.B.C. Türkçe servisinde, tiyatro eleştirilerini içeren kültür konuşmaları yaptı. 1966'da İstanbul'da Yeni Tiyatro Derneği adlı oluşumun kuruluşunu üstlendi. 1970'te de *Kardeş Sahne* adlı profesyonel bir tiyatronun ortaklığını yaptıktan sonra, tiyatro ile ilişkisini uzun bir süre yalnızca eleştirmen olarak sürdürdü. 1975'te *Yeni Bir Gün* şarkısı adı altında üç şiir kitabını bir arada yayımladı. 1981'de *Geceyarısı Notları*, 1983'te *Ara Beni Sevgilim Sözcüklerin İçinde* ve *Yalnızlık Mevsimi*, 1985'te *Yaz Mektupları* adlı şiir kitapları yayımlandı. 1990'da yayınlanan *İstanbul'un Gözleri Mahmur* adlı şiirsel öyküleri Halil Kocagöz Şiir Ödülü'nü aldı. Bir İstanbul Üçlemesi olan bu çalışmanın ikinci parçası, *Yeni Zaman Eski Hayat* adlı bir oyun olarak 1993'te yayımlandı ve Avni Dilligil Ödülü'nü aldı. Ayrıca 1992'de *Çocukluğum ve Ölüm* adlı şiir kitabıyla, *Uçup Giden Kent* adlı çocuk romanı yayımlandı. *Okul Arkadaşım* adlı gençlik romanı 1998'de yayımlandı. Melisa Gürpınar bir dönem Türkiye Yazarlar Sendikası Genel Sekreterliğini de yaptı.

Değince sırtlarına poyrazın soluğu, eğiliyor söğüt dalları toprağa. Ve doğruluyorlar sonra hep birlikte kahkahalarla, göklere uzanırcasına. Ağaç ile rüzgârın aşkını anlatan binlerce yaprağın fısıltısı, yansıtırken ruhuma yemyeşil bir ânın yalnızlığını, uyan ey kadın diyorum kendime, uyan. Çok ötelerde kaldı derinlikli denizlerin senin. Soyundu renklerinden, silik bir çizgiye dönüştü, ufuktaki görkemli güneşin. Gizli bir vadiye düştü de yolun sanki, evin oldu gölgelerin gölgesi. Bak derinden derine çalmakta mutluluk çanların şimdi.

Cam çubukların birbirine her değişinde, incecik bir su sesi yayılmışçasına çevreme, doğa saydamlaşıyor gözlerimin önünde. Sanırsınız bahar gelmiş, erimiş karlar olmayan bir ülkede de, evine koşan bir çocuk gibi sevinçle akıp duruyor dereler, bilinmezliğe. Pervaneler gibi çırpınıp düşüyor tozlu anılar birer birer, kâğıt fenerlerin içine.

Ah, rüzgârın koynunda usulca çalan çan! Yazıya çağırmakta belki de beni her an. Yazı ki, kara bir büyüdür beni hayata bağlayan. Hayatla aramız bozan da odur gene. Çiy damlasını yazsam, sabah güceniyor. Dikeni yazsam, ağlıyor kiraz çiçeği. Kanı yazsam kan oluyorum. Çimenlere uzaktan baksam, otların kokusuyla eriyor gövdem. Bir vapur düşlüyorum bazen, bacası sığmıyor satırlara. Gözlerimdeki nem, damlıyor hep sayfalara. Sahipsiz imgelerin gezindiği

o derin beyazlığa damlıyor art arda. Görünmez oluyor elimdeki kalem. Acaba ben miyim, durmadan yolunu yitiren, sis düdükleri öten uzak bir limanda?

Bir kıvılcımı yazsam, kızıl bir aydınlığa bürünüyor akşam. İşte savaş alanları, iskeletler, top arabaları, krallar ve hayaletler... Dünyaya açılan penceresinden yazının, uçup gidiyorlar alevden kanatlarıyla ve dönüyorlar geriye. Belli ki, onlar da korunuyorlar yazının küllerinde. Ekmeği yazsam, tohumu atan çiftçinin ellerindeki umut oluyorum. İlk insandan beri özenle korunan bir umut. Aylara, yıllara yeni bir ad taksam, yüreğime saplanıyor nedense, paslı bir bıçak gibi zaman! Neyleyim, ben de yıldızlara bakıyorum, kurtulmak için acılardan.

Biliyorum sevgilim, biliyorum. Hiçbir şey daha masum değildir suskunluktan. Eğer kör bir tapınak şarkıcısı olsaydım, ay ışığı ile yıkanan ruhum, aldırmazdı elbette eteklerime sıçrayan çamurlara. Belki de gelirdim kapına kadar, sevginin taşlarına basa basa.

Gel gör ki, mevsimleri bir hastalık olarak geçiren şairin, kaldırılır yatağının çevresindeki yırtık paravan bir gün ansızın. Giydirilir eski papuçlar. Hafif bir baş dönmesiyle, o da gider, tek dostu olan sözcüklere doğru yalpalayarak. Yüzündeki gülümseme, her vurgunun arkasından gelen bir iyileşme değil ise nedir? Şair de pembe pijamalı bir çocuk gibi, inanmaz çünkü ölüme kolay kolay. Dinler rüzgârın ezgisini, sonsuzluğun sesi sanarak, salkımsöğütlerin gölgesinde kendi kendine.

* * *

Şiirin evi, küçük, derme çatma, bahçeli. Sanki bir kentin ortasında yalnız ve ayrıksı kalmış da, bekliyor gibi onu yıkacak eli.

Evin taşı tuğlası, sözcükler. Bunu herkes bilir. Temeli, iğreti bir akıl. Harcı ise, ölümden. Sızdırmaz dünyayı içeri. Yüreği sıcak tutar ısıtır. Ya kapısı? Özgürlük. Penceresi, anılardır. En solgun resimler yansır ötelerden.

Ah bu küçük gizemli ev! İçinde bir sokak çocuğu mu barınır, yoksa yoksul bir bilge mi, dışından bakınca hiç belli değildir. Ne kapısı açılır kolayına, ne penceresi. Yalnızca düşler tüter bacasından, en uzun gecesinde karakışın sabaha kadar. Yağmurun şarkısını, çatıda uyuklayan aşk dinler. Zaten aşk ve gözyaşı, bu evde hep saklıdırlar. Güneş de uğrar ara sıra, eşiğe ilişir. Fırtınaya haber verir usulca yüzündeki bulutlar.

Şiirin evi bahçelidir dedim ya, işte o bakımsız bahçe, hayattır. Orta yerde kör kuyusu, çiçeği, otu ısırganıyla, oyalar bedeni, yorar hırpalar.

Eksilmez çevreden elbet insanlar. Kimse kimseyi tanıyamadan telaşla geçerler, kendi masalsı yollarından. Ayaküstü, sorarım hatırlarını. Kimi gün, öyle bir dalarım ki konuşmaya, onlarla uzaktan uzağa, eve dönmeyi unutacak kadar. Akşam olunca, girilmelidir çünkü odalara. Bıçak kara ekmeğe saplanmalı, mumlar yakılmalıdır. Umudun ışığıyla bir işaret verircesine yıldızlara.

Şiirin evinde geceleyen, kimsesiz ve bin yaşında bir yabancı bulunsa da her zaman, duvarda çoğalan büyüyen gölgeler, hangi şairleri anımsatır acaba?

Herkes kendi sesine binip kaçtı da, bir ben mi kaldım dersiniz, en eski yüzünü arayan, bu terk edilmiş kuytularda?

* * *

Söz, şiire dönüşürken, bir çocuk kâkülü gibi kısacık mı kesilmelidir ille de? Hayır! Şiir, annem gibi uzun uzun seslenmelidir uykusunda, olmayan sevgiliye.

Durgun, derin soluklu, içine kapanık olmalı, belki de bütün gün uzanmalıdır koltuğunda. Bir sandıka kadar heybetli ve düşünceler kadar ağır olan çantası da, durmalı ayakucunda. Ama, kendini ölümsüz sanan ve her sabah bir umut çiçeği açan yüreciği, hiç durmadan kıpırdamalıdır yün yeleğinin altında.

Perde inmiş gözlerinde oynaşan bin bir hayal ve beyaz dudaklarından dökülen kırık dökük anılar, kimselerin okuyamadığı eski yazı bir defterden saçılmalı ortaya, sonsuzluğu çağrıştıran yaz bahçelerinde uçuşurken kopuk sayfalar, kör bir yılanın çevikliğiyle kamışların arasından akıp gitmeli gizlice yıllar. İncir ağacının dibinde kum falı bakan dilsiz köle ise, bir yanılsama olarak görünmeli ara sıra, fotoğrafın arabında.

Şiir de annem gibi, mevsimi kuş seslerinden; aşkı, saklı bir mendilden; tüm hayatını, gülden sormalıdır bana kalırsa. Ve hiç çıkmamalıdır yaldızlı çerçevesinden dışarıya. Aklı, yürüyen bulutlara ve oyuncak atına takılıysa, ne yapsın şiir sokaklarda? Eh bir de yolu düşerse kalabalık alanlara, eski dostların çoğuna rastlamalı, aynı annemin yaptığı gibi durup hatırlarını

sormalı, adresler almalı. Sevinçten al al olmalı yanakları ki, anlaşılmasın yoksulluğu yalnızlığı.

Aslında, hep çocuk kalmalı şiir. Avuçlarında ezik bir şeker, yanaklarında tozlu yaşlar ve yüzündeki mahzun gülümsemeyle, pencereden bakan öksüz bir çocuk olarak kalmalı. Korkmalı gök gürültüsünden, tabancadan, kara örümcek ile perili köşkten. Dili peltek, çorabı düşük, tekir kedisi kaçmış olmalı evden. Eğilip denize dokunmalı, düşlerinde yol alan köpüklü bir yelkenliden.

Ölecekse de şiir, yaşlanmadan ölmeli. Yaşı belirsiz olmalı, aynı annem gibi. Hiçbir ayna kırığına basmadan daha, tutunup rüzgârın ipine, limon kabuğu kokan camdan bir dünyaya kayıvermeli. Kış odasına geçercesine tüylü terlikleriyle sessizce. Eğer sonunda, ölecekse şiir de, buz tutmuş çığlığı yükselirken göklere, gecenin kanı sürülmemeli saçlarına boş yere.

* * *

Ben derim ki, bir şiirde dört mevsimin rüzgârı da solunmalı. Ömür takviminin bütün yaprakları, ölümü yaklaşmış bir hastanın yorganı gibi, belli belirsiz kıpırdanmalı insanın üstünde. Yaz ile kış, sevgi ile nefret gibi, durmadan karşılaşmalı şiirde. Ve bu karşıtlıklar, bir beşik salıncağının gizemli dengesiyle, taşımalı hayatı yarınların ötesine.

Yerçekimi de olmalı bir şiirde, Güneş tutulması da. Ay da buluta dolanmalı, şimşek de çakmalı. Kum fırtınasının içinden geçen bir kervan gibi, dil dayanıklı olmalı. Gitmeli gidebildiği yere kadar. Sürmeli şiirin izini. Hem de coşkuyla, çocukluğun ıssız tarlalarında özgürcü koşarcasına.

Birbirine düğümlenmiş günleri, hiç koparmadan ve unutmadan, yağmurlu sabahlardan, durgun ikindilerden kalan kırılmaları. Ben derim ki, şair, gözleriyle tırmanmalı acının burçlarına. Yüreğinin önünde ve ardında, sönmüş yanardağlar, kurumuş denizler, iskeletler uçuşmalı. Her harf bir çığlık olmalı gerektiğinde, her dize, kanlı bir kılıç.

Ve akşam olunca, insansız bir gezegenin sessizliğiyle, büyülü bir örtü gibi örtmeli şiirinin üstünü şair.

* * *

Ben de sizin gibi tek bir kişi değilim aslında. Kim bilır kaç kadın barınır bu bedende, ıssız bir koyda kışı geçiren tekneler gibi yan yana.

Birbirinden habersiz, sevdalanırlar hayata. Ölüme özenirler, aşka koşarlar bakmadan artlarına.

Biri hâlâ çocuktur, seksek oynar ağrıyan ayaklarıyla. Biri şiir yazar binlerce yıldır. Yazar siler durmadan, ürkek bir öğrenci gibi zamanın tahtasına. Öbürü duldur. İskambil falı açar. Aksilik bu ya, şaşı papaz başını yana döner, karşılara bakar gece boyunca. Bir başkası, korkar, utanır, ağlar. Saçları dağılır, çorapları düşer.

Aldatılır ve unutulur bu kadınlar kolayca. Biri soyluysa, biri keman çalar sokakta. Biri şişmandır, düşlere dalar koltuğunda. Öbürü, kanatlı bir karınca gibi uçarak yürür kumsalda.

En aptal olanı, gülerek uyanan ve en delisi içimdeki kadınların, İstanbullu olanıdır mutlaka.

* * *

Ben de çoğu kadın gibi, ağır çekilmiş bir hayatın içinde rol almaktayım yıllardan beri. Dünyanın doğusuna gittikçe, hayat çarkı yavaşlar sanki. Kimileri için çok zor döner, kimileri içinse, dururcasına çok kolay. Bir ömrü, oturduğu koltukta gizli gizli ağlayarak tamamlayan kadınlar, ancak, göz çukurlarına dolan toprakla barışıktırlar.

Biraz abartıyla da olsa, denilebilir ki, eskiden İstanbullu kadınlar, ya kız bakmaya giderken çıkarlardı sokağa, ya da hamama, mesireye, muska yazdırmaya. Geri kalan zamanlarında, tahta panjurları açıp, serin sofalarda saatlerce oturup gizemli bir ağırbaşlılıkla, havadan sudan konuşurlardı, ellerinde kahve fincanlarıyla. Akşama doğru, fıstık çamı kokan ılık bir rüzgâr, sevda gibi dolaşırdı şifon başörtülerinin arasında. Günler çok uzundu, bitmek bilmezdi. Ömürler ise, ne yazık ki kısacık.

Bir adım ötesi görülmeyen o loş odalardaki, fısıltılı ve üstü kapalı konuşmalar hâlâ kulaklarımdadır. Markalı mendillere kan tükürerek sürgüne giden babalar, savaştan dönenler, incir ağacına kendini asanlar, kafes arkasında konyak içen kadınlar, büyükannemin deyişiyle, dün gibi hatırımdadırlar. Bugünden başlasam anlatmaya yavaş yavaş, öyküleri bin bir geceden taşar.

* * *

Sayfaları rüzgârlı bir günlükte, birbirine sokulup, ölüme gidercesine titreşen harflerle yazılmış bir sözcüktü elem. İnsanın içinde her an devinen, genişleyen bir sözcük. Elem denizleri ise, abartılmış bir tamlamaydı dilbilgisinde.

Eski ve hüzünlü bir dilden, bir zemheri gününün ayazı gibi yüreğe işleyen sözcükler seçerek, ne anlatmak istiyordu acaba, o küçük sarı defterde annem? Bir o muydu sanki, hayatıyla birlikte bilinmezliğe sürüklenen?

* * *

Bir ilkyaz akşamıydı. Gene şiir bulutları kaplamaktaydı göğü. Serin bir örtüye büründü bedenim. Söndü birdenbire yıldızların ışığı.

Ihlamur ağaçlı bir sokağa sapıverdim nedense. Önümde bir kadınla bir çocuk yürüyordu el ele. Annemle ben! Nerede görsem tanırım onları gölgelerinden.

Alacakaranlık bir yolda, kırık dökük konuşmalar geçiyordu aralarında. Size garip gelecek ama, başka kimselerin olamayacak kadar ince, ipeksi bir hüzünden dokunmuştu da sanki sesleri, yalın, çırılçıplak ve yarım kalmış öykülerini, anlatıyorlardı gizemli sözcüklerle birbirlerine.

Annemin elinde, bir dal biberiye. Ben damlasakızı çiğniyorum. 'Mülhiye' ise, bir ot adı. Girit Adası'ndan kalan bize.

Izledim onları. Çiseleyen yağmurun altında, gizlice akıp gidiyorlardı, ıhlamur çiçeğinin kokusu gibi, görünmeden kimselere.

* * *

İçinde nilüferler yüzen bir havuzun, kaygan ve karanlık sularına, incecik koluma daldırmış olmam, kırmızı balıklara dokunabilmek için miydi, yoksa ölüme yapılan çocukça bir kaçamak mıydı diye hep düşünürüm de, belirsizliğin koyu yeşil halkaları, genişler dağılır belleğimde.

Kaldırımlarda satılan ucuz posterleri görünce, hayret, yarım yüzyıl önceki gözyaşlarım bunlar derim kendi kendime. İşte benim korkularım, boyun bükmelerim. Duvardaki sarmaşıklarsa, bedenime dolanmış dururlar hâlâ. Ya mektup zarfı, ayrılık mı demek oluyor? Aslında kim biliyor kavuşmayı? Çocuğun oynadığı kılıç? Bizde de var, bizim evden de geçti kaç kez, dünyanın savaşları. O tahta at? O da benim, yıllarca boncuklarını dizip, yelelerini taradığım. Zaten ben her gün, mutluluğun evine, o tahta atın sırtında ulaşırdım.

Her çocuk fotoğrafında kendimi görüyorum ama, anlayamıyorum ellerimin neden üşüdüğünü hâlâ, sönmüş bir mangalı anımsayınca.

* * *

İşte, kuru dalın ucunda, rüzgârla sallanıp duran, çırılçıplak gül goncası. Kimselerin önemsemediği bir yalnızlık ünlemiyle, yüreğime sesleniyor. Çocukluğumun, hırçın sonbaharlarına sürüklüyor beni. Kokusu, derin bir yara gibi sızlıyor hâlâ içimde.

Evet, bahçede kalan, son güldü o. Koparılmak ve sevgiliye götürülmek için sabırsızlanan, belki de ilk karı, güven içinde, defter yapraklarının arasında karşılamak isteyen, sarı bir kayısı gülüydü.

Eğilip, aşkın kaynağından içerdi suyunu. Ölür ve dirilirdi her mevsim. Umutlarımız gibi, kendi doğururdu kendini. Gitgide derinleşirken göğsünde, günbatımının kanlı çizgileri.

* * *

Gitgide toprağa eğilen, tahta bir ev gibi, çürüyüp dökülen belleğe, dost mudur acaba, derinden derine işitilen bu mahur beste?

Sözleri, abartılı bir tanımla ya gökyüzüne ilişti-rilmiş parşömene değen bir yelden derlenmiştir ya da sevginin camdan bahçesi, güneşin saçlarıyla süpürül-düğünde duyulan bir iniltiden.

Sahi bu yaylı tamburu, bu kırık lavtayı, çalan kimlerdi eskiden? Aslında ben değil, manolyayı kok-layan kim ise gençliğinde, o bir haber getirebilir şar-kıların tarihinden.

* * *

Özgürlüğe, neden bu kadar tutkunuz acaba? Eskiciye satılmış antika bir ayna gibi, yitirince dövünürüz peşinden.

O bize hep, kendimizi göstermez miydi? Geçmiş ve gelecekteki eylemlerimizi, daha da büyülterek, her zaman üstümüze doğru eğilen, yaldız çerçeveli boy aynasıyla, zaten biz hiç barışık değildik ki.

* * *

Her zaman, gökyüzü kadar yüksek tavanı olan, bir odadır, hayattan arta kalan.

Sahibinin kokusunu taşıyan, geniş tozlu hasır iskemlelerinde, artık kimsecikler oturmayan, ışığı soluk yanan bir odadır, ölümü en çok duyumsayan.

Ortasında serin bir esinti dolaşan, yırtık perdeli bu oda, içten pazarlıklı kımıltısız eşyalarıyla, doymuştur da sanki acıya, bir çığlık gibi göğsüne dolacak sabahı bekler. Bilir ki, gün ağarınca, önce pencereler açılacak, sonra bütün anılar gidecektir bir hamalın sırtında. Güvercinlerin suskun bekleyişleri ise daha yıllarca sürecektir damda.

* * *

Saç değil midir, gücün ve güzeliğin anası? Güneşi içmiş doruklarına hayatın, yükselten aşkı. Parmak uçlarından süzülen koku ve yumuşaklık değil midir, sonsuzluğa kanatlandıran ruhları?

Saç değil midir, zaman bahçesinin koynuna alıp şımarttığı, ölmeyen ölü?

Bohçaya gömülü gurur ve aynalarda kalan hayranlığın, ardında bir ıssızlık bırakarak, akşam kuşları gibi dağıldığını gören o sessiz tanığın, peki nedendir, kimi gün hazzın, kimi gün bulantının kaynağına sürüklemesi insanı?

* * *

Ah, boşlukta asılı kalan sonsuz hayranlık! İlk sevgili, ilk göz gözelik. İlk dokunuşun sarsıntıları. Ergenliğin serin bahçelerinde, pembeleşirken ılgınlar, bir ince su gibi, taşlara takıla takıla akan gözyaşı, güneşi görünce, nasıl da ansızın buharlaşırdı.

Sonraları, bir de bakarsınız, neredeyse durmuş, kalbin çırpınışları. Toprak gülümsemiyor ve inatçı sonbahar dönmüyor geri. Gözler, uykuda buluşuyor, adı unutulmuş sevgiliyle. Gölgelice ağaçlar, koynunda uyutmuyor artık rüzgârı. Çimenler dinleniyor, örtmüş üstüne sisten yorganını.

İnsan, kendini zorlarsa, gene de duyabilir mi acaba, çok uzaklarda, çürük yapraklar arasından başını uzatmış, sarı çiğdemin selamını.

* * *

Acaba nerede, otuz yıl önce sıcak bir hıdrellez günü, taktığım nişan yüzüğü? Bakıyorum kendime de, daha bir tek firketeyi ancak çıkarabilmişim topuzumdan. Kaç yüzyıl sürer, saçlarımın çözülmesi, soyunmam kaç bin yılda tamamlanır, bilemem. Aşk sonsuzdur dedikleri için, böyle ağır davrandım belki.

Su mermeri oydu, zaman yıprattı bedenimi. Ben bir mayıs gününün anısını tutamadım ellerimde. Nişanlım, kim bilir nasıl beklemektedir, o büyük çınar ağacının altında sabırla beni.

* * *

Uyur ihanet, bir temel yılanı gibi kıvrılıp uyur, içimizde kuytu bir köşede.

Beyaz bulutlar, bir bahar dalı gibi titreyerek, tam değerken çatıya, kara bir alev olup dolanan neydi saçlarımıza? Çocuklarımıza, hani yanakları ıslak, gözleri çağla bademi rengindeydi. Çocuklarımız nerede? Kırkikindi yağmurları kiminle kaldı geride?

Evler, durmadan yıkılırken, birbiri üstüne, aşk, hangi elyazması kitapla birlikte, mezata çıktı da, alıcı bulamadı kendine?

* * *

'Ölenle ölünmez,' derler, doğrudur. Yaşayanlarla da yaşanılmaz bazen. Ömrümüzün bir gününde, panayır yeri tam toplanırken, o telaş ve hesaplaşma içinde, hiç kimseyle yaşanılmaz, bir daha aynı hayat.

İşte eşlerimiz. Onlar ki, ödünç tohum aldığımız tüccar gibidirler, borçlarımızı ödemekle bitiremediğimiz. Ve bütün çocuklarımız, 'hayırsız' olmak zorundadırlar biraz. Aklı kıt olanları dışta tutarsak!

Pazarlık bu kadar gündemdeyken, her durakta bir ayrılık beklerken bizi, hiç binemediğimiz uçan bir halıya benzemez mi dostluklar, süzülüp geçerken göklerden, şaşkınlıkla ardından baktığımız.

* * *

Rüzgâr, uçuruyor kiremitleri, saçaklar dökülüyor, çarpıyor kırık panjur, kim bilir kaç yıldan beri?

Gene yağmurlu bir gece, gene yalnızım. Ya herkesinki kadardır yaram ya da biraz daha derince yüreğimdeki. Meğer ne kadar alışmışım kendime, her gün giyilen bir giysi gibi.

Soğuk bir odada, bir servi sandık kadar unutulmuş olup da, içi durmadan geçmişle dolup taşan biri, acaba nasıl korumalı, güvelerin saldırısından kendini?

* * *

Çok yaşlı kadınların odasındaki bir sabah kahvaltısı kadar renksiz ve umutsuzdu sessizliğimiz. Gözlerimiz, bulanık bir çayın içindeki ekmek lokmaları gibi, çoktan unutmuştu ışığı.

Takma dişlerin arasında ufalanan konuşmalardan arta kalmış bir sıkıntıyla, buluşmuştu da ellerimiz ve sonra hemen, ayrılıvermişti birbirinden.

Bilmem anımsar mısın, hani hızla üstümüze geliyordu, sonsuzluğa giden bir kara tren.

* * *

İçimizdeki o gizli nehre, her gün buruşturup attığımız kâğıttan kayık, söyleyemediklerimiz, hatta yazamadıklarımızdır.

Peki, ya gözlerimizdeki duman? Bir aşk çöplüğünün, içten içe yandığının belirtisi midir acaba sizce?

* * *

Yürürken ağır ağır, sığ bir denizin sularında, mutlaka acı veren bir denizkestanesi, batar ya topuklarınıza, durgun bir yaz gününü solduran budur işte. Saymazsak bütün öbür kahırları.

Şimdi nerede acaba, beyaz yüzlü temmuz güneşi, göğsünde uyuduğum yorgun kumlar, kaygan denizanaları, uçan balıklar, ipe dizdiğim şeytanmineareleri? Neredeler şimdi?

Ya siz, olmayan sevgili, dönüp gelmeyen kırlangıç, mor sarmaşık, yarasa, nereye gidiyorsunuz böyle? Söz birliği etmişçesine ve bana karşı gibi, yaz sonunda hep birlikte nereye?

* * *

Günlerdir pencereden dışarıya bakan yaşlı adam, pazarda annesini arayan çocuk, yüzü tüylerle kaplı dul kadın, belli ki tümü de almış payını, dünyayı bomboş ve değersiz kılan mutsuzluklardan.

Tam gün ağarırken, sığırcıkların şarkısını, siperde uyuyan bir asker kadar herkes duyabilir aslında, açmışsa kapısını hayata, denilebilirdi ama, kendi diktiği ağaçtan kendi çarmıhını yontmak zorunda kalmasaydı insan.

* * *

Günün birinde, o hep kaçan, önünüzde uçuşan, rengârenk kelebeği yakalayıverirsiniz belki.

Avuçlarınıza yapışan kirli sarı tozlar, olsa olsa, kumun toprağın, yosunun, kanla harmanlanmış yapışkan parçacıklarıdır. Ne kelebeğe benzerler artık, ne de siz onu kovalayansınızdır.

Yüreğinizde, siyah beyaz eski bir fotoğrafa dönüşmüştür umutlarınız.

* * *

Kaç dost yüzü geçti soframızdan? Sokak kapısından kaç morarmış ceset uçtu gitti? Ve tam ağzı süt doluyken, kaç çocuk düşüverdi kucağımızdan, kendi hayatına doğru, sessizce sürüklendi gitti? Bahçemizde kaç dut ağacı kurudu durup dururken, kaç kez yıldırım düştü yüreğimize? Kim bilir ne niyetler tutulmuştu yıldızlar kayarken ve unutulmuştu sonra? Kaç gece birlikte uyunmuştu da hani, bir sabah erkenci kuşlarla uyanıldığında, hayret, kimsecikler yoktu yanımızda.

Parmak hesabını bile bilmeyen, taşralı bir pazarcının şaşkınlığıyla, bu garip olayları, saymakla başa çıkılmazdı ki aslında.

* * *

Eskiden arkadaşlarımız vardı. Deli, dolu, kocaman papuçlu. Çoğu da şair olurdu bunların. Gözlerinden okunurdu, yalnızlığın vurgunu.

Buğulu camların ardında oturur, kitaplardan konuşurduk. Yazıyı biz bulmuşçasına kaygılı. Bardaklarımızda, biraz mandalina suyu, biraz da uzun bir kış kırgınlığı.

Aşkı dokuyan, parmak uçlarımızdı. Şiiri yazansa, belki boynundaki yün atkısı hep uçan bir başkası.

Ve bir yolculuktu hayatlarımız. Tahta bavullarımızın bile olmadığı. Umutsuz bir yolculuk. Kar kokulu sokaklardan, sürgüne gidercesine ayrılırdık. Bize, alın yazımızdan daha yakın olan şıırın ülkesine doğru.

* * *

Çocuklar ve yaşlılar, ne çok konuşurlar değil mi? Öyle ya, birinin hayata, öbürünün de ölüme dair durmadan çoğalan sorular var kafasında.

Durmadan geçmişi anan yaşlı kadın, denizi görmek isteyen çocuk, derdini her dilde anlatan yabancı, ne kadar da haklılar.

Ses olmasaydı, nasıl geçerdik bir mezarlığın içinden, ıslık çalarak. Nasıl dağılırdı, bir kasımpatının acılığı avuçlarımızdan. Ne kadar anlamsız olurdu savaşa gidenin çığlığı. Ve boşluğa takılırdı mutlaka, saka kuşunun kanadı. Bir mazı kozalağı, yere düşemez, kalırdı. Ah sorular ve darmadağınık yanıtlar olmasaydı.

Herkes yüksek sesle okumalı, incir ağacının kitabını. Bak yaz bastırdı çocuğum, safran çiçeğinin kırlara yazdığı o gizli masalı, herkes okuyup dindirmeli merakını.

* * *

Evimin ve düşlerimin kapısı benim, hep açık olmuştur, kimsesiz yaşlı kadınlara.

Geçen gün onlardan biri, çorbasını içerken, ansızın aklına gelmiş gibi, 'mezarlıkta rastladığım kirpi, ölmüş kocama ne kadar da benziyordu, hele gözleri...' dedi. Sözünü kesmesem, kim bilir neler söyleyecekti daha. Çarşı hamamından yeni gelmişti. Yeşil sabun kokuyordu, yemenisinin altında kuruyan ıslak saç örgüleri.

Ve biraz sonra, atkısına sarınıp mevlit dinlemeye gidecekti camiye. Yolda, çiçekleri dökülen dikenli akasya dalını eğip salkımları koklayacaktı içine çekerek. Cebinde simit susamı, çöreotu, torbasında birkaç portakal, kese örmek için tığ ve rengârenk orlon yumaklarıyla, ardından günlerini sürükleyerek, varacaktı ömrünün sonuna belki.

* * *

Düşlerimizi seçememek ve ne düş göreceğimizi bilememek önceden, nasıl da benzeşir uyanık olmanın kurallarıyla.

Evet, hayatımız da, hiç istemeden gördüğümüz ve başkalarının yalan yanlış yorumladığı bir düş ise, bizim, düşlerimizi, gene o başkalarına, doğru olarak anlattığımızı, kim söyleyebilir ki?

* * *

Ölüm, bir cenin gibi döne döne büyürken içimde, ben daha doğmamış umutlara analık ediyorum gizlice.

Çoğalıyor kucağımda, Çingene'den aldığım bir demet fulya. Akşamı çağıran beyaz ıslak bir kokuyla. Varsın kirlensin, hayata değen eteklerim yollarda diyorum. Ve eğilip sulara düşürülmüş eski bir para arar gibi, sokak lambasının altındaki sahipsiz gölgeye bakıyorum.

Ah tam o anda, tıpkı masallardaki gibi yanıp sönen bir yıldızcık, gülümsüyor bana uzaktan, sonsuzluğun selamını taşıyanların yüzündeki o büyük aydınlıkla.

* * *

Artık kalbim, en önemli 'emanetim' sayılır benim. Onun sesini ve hareketlerini taa derinden duyumsamak, doğmamış bir çocuğu içinde barındırmak gibi, tedirgin ediyor günlerimi. Hep onu düşünerek dönüyorum yatakta sağdan sola. Onu düşünerek uyanıyorum. Uyandırıyor beni aslında. Yürürken yanımda, yemek yerken, ağlarken... Aklım ve bedenim, kanlı bir kalple dolu. Bütün edimlerim, ona yönelik ve onun için bütün korkularım. Kalbim, benim geleceğim, dirimim, her şeyim oldu. Bilseniz, onu sevebilmek, ne kadar fazladan bir yük ve ağır bir duygu.

Ne zaman evimize çağırsak, hep geleceğini sandığımız, yaşlı ve sevimli aile doktorlarımızın bile, durmadan öldüğü bir dünyada, kalbine güvenen en saf hasta, bir ben mi kaldım acaba?

O kalp ki, kırık bir kadeh gibi, göğsüme batıp durmamış mıydı zaten yıllar boyunca.

* * *

Rüzgârın ve gölgenin aşkına söyle; bu hayatın neresinde yaz olmuştu da, bir gün sürmüştü hani, sürmemişti bile belki? Elmalar kızarıvermişti dalında. Hastanın alnında ısınmıştı elim. En son anımsadığımsa, batan güneşe baktığımdı dalgın dalgın.

Sanki boşlukta duran bir kâğıt parçasıydım da, koşup dünyanın gölgesine sığınmasam, yanacakmışım gibi gelmişti bana.

* * *

Gündüz yağan yağmur, toprağındır. Gece yağan ise, şairlere bir armağan olmalıdır ki, sudan yaratıldığımızın öyküsü anlatılır sanki, soğuk camlardan akan yazılarda. Çok bilen, az konuşan doğa, yerin ve göğün aşkından, bir işaret yollamaktadır bize mutlaka.

Sabah olunca, kime sorsam susar. Otun sırrı otta kalır. Dal boynunu büker, yaprak titreşir. Benim olan ve olmayan gözlerim, birikmiş sularda, gecenin meleklerinden düşürülmüş bir harf izi arar boşu boşuna.

* * *

Turuncu göğüslü nar bülbülü, daha doğmamış olanların şarkısını söyler ilkbaharda. Ve güz rüzgârı, ölümü yaklaşanları, saçlarından acımasızca çeker gibidir bir kuytuya. Bana sorarsanız, karakış çocuklarındır. Küçük bir kar masalıyla ısınır uykuları. Yaz ise, âşıkların mülküdür. Güneş aşkı kanatlandırır, beden uçmaklardadır.

Hiçbir mevsim, bir ölüm şiirinde yer almak istemez. Ah ölüm! Dünya güneşten kopuyormuşçasına, öyle gürültülü bir ânıdır ki hayatımızın, buzla ateş, su ile toprak harmanlanır, dağlar yürür, gök yırtılır. Lavların altında kalan bir sarı çiçek gibi insan, bir anda yanar ve bilinmedik bir mevsimde, belki bir anda yeniden yaratılır.

* * *

Ne kadar kuralsız bir oyunmuş meğer, yaşamak. Yolun tam ortasında, benim de kanatlarım zedelendi elbet. Vurulmuş bir kuş gibi, düştüm döne döne kaç kez.

İyi ki öğrenmiştim, kendime gülümsemeyi. Ve iyi ki, bütün şiirlerim, daha yazılmalarından yıllar önce, ezberimdeydi.

* * *

Her gece hep aynı hayatı, bir daha bir daha izlettiren kim acaba bana? Sabah olunca, hiçbirini yanımda bulamadığım gölgelerle, düşlerde de rastlaşmasam, ihanet mi etmiş olurum anılarıma?

Haykırmak istiyorum herkese ve her şeye. 'Yordun beni sevgilim,' diyebilmek istiyorum hiç olmazsa. 'Yordun beni her karşılaşmada. Senin şaşkın bakışlarından da ürküyorum anne. Zamana bakar gibi bakıyorsun bana. Aslında çok korkuyorum, tavan arasının göçmüş merdivenlerini inip çıkmaktan, oyun için olsa bile. Bir gün olsun, sizi unutma hakkımı kullanmak istiyorum.

Alın eski bahçenizi götürün geri. Lağım çukurunu, solucanları, kertenkeleyi, takunyaları, kezzap şişesini, ölü doğanları, çıldıranları ve hatta şu fesleğen saksısını da alın geri.

Biliyorum, tam akşam olurken, hep birlikte bana doğru geliyorsunuz. Eşyasız bir odaya kilitlenmişim gibi, bütün gece, olmayanların sesi çınlıyor yüreğimde. Nedir bu, eğer bir işkence değilse?'

* * *

Yaz sonunda, haşarı bir oğlan çocuğunun dizindeki, kalın bir yara kabuğu gibi, yaşadığımız hayattan bize kalan, artık bu kuruyan ve yeri gitgide belirsizleşen anılarsa, bir ömür boyu boşuna mı aktı, yüreklerimizden bunca kan acaba?

* * *

Hayat, her çocuğun anı defterlerine yazdığı gibi, bir 'gemiye' benzetilebilir mi sizce?

Benzediğini varsayarsak, ben o geminin, ne kamarasını bilirim, ne güvertesini. Ne kaptan olabildim o gemide, ne de yolcu. Denilebilir ki, ömrüm makine dairesinde geçti. Anlayamadım bile gürültüden, savaşta mıydık, yoksa kısa bir gezintide mi?

Tam dalgalar yutarken gemimizi, bir an için görebildim sanırım, sislerle kaplı uzak bir adada, sessizliğin şiirini arayan ölümsüz şairi. Yoksa göremedim mi?

* * *

İşte şafak söküyor. Şimdi tam av zamanıdır. Et, ete çullanır. Kan, kana. Göl sineği, bir günlük ömrüne gürültüyle uyanır.

Bulut silkelenir. Güneşin alaycı bakışlarıyla, kaç yerinden delinir sis. Uzun sıcak bir gün, sazlığa yaklaşmaktadır adım adım.

Uyan kırık kanatlım, uyan. Seni vuranlar, silahlarını çoktan düşürdüler suya. Sürmelim, kınalım, bak dindi göğsündeki sızı. Geldin sığındın sen de, kentin bir köşesine. Havada uçan tüylerse, kim bilir hangi korkulu düşten kalmıştır geriye.

* * *

Dolmuş şoförünün sakalları uzamıştı. Terliydi, yorgundu. Kimi yolcuların, alkol kokuyordu soluğu. Ve gözlerinde ne varsa, tükenmiş gibiydi, umuttan yana.

Çöp bidonları, gündüzden kalanları sırtlamış, yolculuğa çıkıyormuşçasına, bekleşiyorlardı kaldırımlarda. Sönmüştü büfelerin ışıkları. Ne döner dönmekteydi, çelikten ekseninde yabanıl bir keyifle, ne ekmekler tazeydi, ne aydınlık yüzlü bir günaydın vardı, ne de dumanı tüten çay bardağı, görünürde.

Ben o gece, günün nasıl kirlendiğini ve bir eşya gibi eskidiğini sezinledim kendimce.

Aslında, sabahı beklemeden, bu kullanılmış günü, bir gömlek gibi, çıkarıp atmalı sırtından, sonra da, hiç değişmeyen sevgilinin hep aynı güven duygusuyla tutup elini sımsıkı, zaman dışı bir masalın dağlarına doğru, koşmalıydı insan.

* * *

Simitçiyi çağıran sesim, hayata uzanan yumuşak bir eldir. Sesim bazen, bir pençedir. İçimdeki canavarın ateşten dilidir bazen de.

Ah sesim, papatyaların üstünü örter geceleyin. Çalılıklarda gezinir, kuru bir karanfil çiğnemişçesine serin ve acı kokular yayan soluğunu işitir ruhların.

Sam yeline kapılıp da, ağustosta uzaklara savrulanlara seslenir, seslenir sesim umarsızca.

* * *

Bilseniz, öyle içten ilişkiler var ki, nesnelerle aramda. Örneğin hep düşünürüm, nasıl da ağırbaşlı bir görünüm verir sahibine, yeleğin üstünde sıkıca iliklenmiş bir dizi düğme diye.

Ya masamda duran kalemler? Aralarında gülüşseler de, başkalarının yanında, hayatın nöbetini tutan askerler kadar bağlıdırlar görevlerine.

Ah, dereden tepeden konuşmak, bir anlamda yasak olmasa şiire, perdeleri de anlatabilirdim belki size. Hani o her gün açıp kapadığımız perdeleri. Işık bir gelip bir gider odamıza, parlayıp söner kabında güneş, ispinozlar bir susup bir öterler ya sakızağacının dalında, ben buna şaşarım işte.

Besbelli dönüyoruz bir atlıkarıncayla da, eğlence nerede başlayıp nerede bitiyor, kimse söylemiyor bana. Neden gökleri özlüyor, toprağa değen gövde?

* * *

Ve ben ne zaman, otobüsün camından baksam bozkıra, kavramaya çalışırım gitgide uzaklaşan alıç ağacının hayatını, yazınsal bir düşle bile olsa.

Kim bilir küçük bir alıç, dalında koparılana dek, ne sabırsızdır. Her şeyi unutup kendi rengine hayran olurken tam, toplanır, ipe dizilir, alınır satılır köy yollarında. Sulara karışır, buhar olur, buluta varır. Yarın ne olacağını bilemez artık. Belki bir gün döner gene ağacına, yağmurun kollarında ama, hayata bir daha nereden başlayacaktır?

Tam bir bahar hazırlığında olan alıç ağacı ise, hiç şaşırmaz bu dönüşe. O sıralar, her zamanki gibi çok işi vardır. Tomurcuklarıyla birlikte, çıplak dallarını çalakalem pembeye boyamakta ve çekirdeğin gizemini anlatmaktadır onlara.

* * *

Ah uzaktan geçen yelkenli. Nasıl da kendine güvenerek ilerliyor imbatın önünde. Aceleci bir sevgiyle sırtını sıvazlıyor denizin sanki.

Bu gururlu yelkenli, hiç düşünmüyor, bir gürgen ağacı olduğu günleri. Omurgalarını kavuran kızgın güneşi. Sonsuz sanarak ufkun pembeliğini, her an bir yağlıboya tablonun içinden geçercesine, yeniden yaratmak istiyor kendini. Oysa ki o, bir imge bile değil daha, yalnızca uzaktan geçen bir yelkenli!

* * *

Gecenin içinde sis düdükleri ötüyor. Bir liman kenti, sarnıç suları gibi sızıyor uykunun katmanlarına. Köprü altlarında yatan ayyaşlar, ıslak rıhtımlar, ışığı yanan bir işkembeci dükkânı, yerlerini arıyorlar zamanın akışında.

Ruhum yolunu şaşırmış gibi, bana doğru durmadan gidip gelerek, sabahı soruyor. Her yaklaşan karaltıya, her demir atmış şilebe, belki de adresini soruyor güneşin.

* * *

Ekim ayının serin ve güneşli bir gününde, hangi sokakta yürürseniz yürüyün, küçük bahçelerin birindeki çiçek açmış bir maltaeriği ağacından yayılan, bayıltıcı kokuyu duyarsınız mutlaka.

Duymasanız bile, bütün bir güz boyunca ilkbaharı yaşayan ve herkesten önce çiçeğe duran, bu telaşlı ağaçtan bir şey katmak istemez miydiniz hayatınıza?

* * *

İlkyaz akşamlarında, sokağı dolduran çocuk sesleri, nasıl kesilir birdenbire, gece giyotin gibi iniverince üstlerine.

Bilmem ki, her baba döner mi evine? Her anne mutfakta mıdır, kabak mı kızartır, rakı sofrası mı hazırlar, o hüzünlü saatlerde? Gece mi tutkundur sessizliğe, yoksa sokak mı yalnızlığını ister geriye, bilmem ki.

Küçük bir kız, oyunu bırakıp giderken eve, neden ağlar, burnunu çeker, kirli ellerini sürer gözüne? Saçlarında çırpınan yolunu şaşırmış bir ateşböceğiyle. Sanki anlamış gibidir, yaşamaya değen ne varsa, hep böyle alınacağını ansızın elinden akşam oldu diye.

* * *

O, kapkara bir kedi yavrusuydu. Pek sevmişti dolaşmayı, küçük evin damında. Merakla eşti durdu, kiremitlerin arasında biriken karı. Üşüdü, ıslandı, aldırmadı. Onun öğrenmesi gerekti kışı. Aslında, güneşi de görmemişti daha. Sonsuza kadar sıcak kalacak sandığı anasının karnına, yaslanıp uyuyacaktı biraz sonra.

Serçeler, üstüne kar yağmış bahar dallarında, kaygısızca sallanıyorlardı. Nasıl olsa kedi yavrusu tanımıyordu onları, uzaktan şaşkın şaşkın baksa da.

Pencerenin önünde oturan yaşlı kadınsa, hem mevsimleri biliyordu, hem de ağaç kuş ve kedi arasında yaşanan serüvenleri. Ezberlemişti ömrü boyunca. Ama gene de, ilgisini hiç yitirmeden ve gözlerini ayırmadan onlardan, doğanın gizli bir mektubunu okurcasına, titriyordu heyecandan.

* * *

Siz hiç saksıdaki pembe bir begonya çiçeğiyle göz göze geldiniz mi? Çiçeğin güldüğünü, ağzını büzerek ağladığını, çiçeğin küstüğünü sezdiniz mi?

Saçları yaz yağmuru serinliğinde, teni zambak yaprağı, kirpiklerinden düşler dökülen küçücük bir kız çocuğunu, birdenbire özlemi duymuş gibi yüreğinde, hüzünlü sorular sorarken size, göğsünüze bastırıp yeniden doğururcasına sessiz ve derin bir acıyla, uyuttunuz mu ömrünüzde bir kez bile?

* * *

Tam ölüm ânında, ağaçlara bakıp ağlayan ve kargaların sesine yanıt veren bir insan, nasıl da sığınıyor aslında doğaya.

Peki hayat, zamanla, bir çocuk şiiri kadar yalınlaşacak olduktan sonra, yaşanılan bunca kavga, intikam, kan ve acı, bunca kargışlama ve dil ile anlatılan destanlar, kimlere kalacak sonunda?

Ölümü uzakta sanan acemiler oyalanacak herhalde, sözün saraylarında bir süre daha.

* * *

Bir teyzem vardı benim, eline geçen her limon çekirdeğini, hemen toprağa gömerdi. Karşılıklı filizlenen iki parlak yapraktı, günün birinde görmek istediği. Belki de güneyi özlerdi. Saçları limon çiçeği kokan bir subaydı çünkü, ömür boyu umutsuzca sevdiği.

Öldüğü gün, mucizelerle doluydu odası. Her saksıda, hiçbir zaman büyüyemeyecek olan, ama umudu çağrıştıran, küçücük limon fideleri gülümsüyordu ardından. Bir de zarf vardı yastığının altında. Kısa bir aşk mektubuydu içindeki, postaya atılamadan kalan.

* * *

Ben artık unuttum, lavanta çiçeği kokan şilebezi geceliklerle, tahta tavanlı odamızda uykuya yatıp da bir daha uyanamadığımız bu hayatın uzağından, kaç marşandiz geçtiğini, ateşli bir hasta gibi çırpınarak sabaha karşı.

Kaç kez papatyalar açmıştı, rayların yanı başında? Ve filizi bir duman gibi yükselip tam sarılırken asma yaprakları taraçaya, kaç kez savaşa gitmişti erkekler, vagon penceresinden mahzun mahzun bakarak dışarıya?

Ya şu yayları çıkmış eski koltukta, kaç konuk dinlenmişti, kimler tatmıştı pişirilen aşureden? Gözyaşıyla sulanan yediveren güller, kaç kez gonca vermişti de, zaman olmamıştı galiba koklamaya.

Soldu hemen, ipek kadife minderdeki işlemeler. Döküldü birer birer çekmecenin sedefleri. Buydu işte benim zamanımı kemiren; kanatlı tahtakurtları, naftalin, çini soba ve cezveler...

Daha kaç el tavla oynamıştık büyükannemle, bir akşamüstü oturup sedire? Sürdü sürmedi ömrümüz, yarısı güneşli, yarısı gök gürültülü bir gün kadar bile.

* * *

Ben çok denedim, hep aynı evde yaşamanın bıkkınlığını. Evin de bir insan gibi gitgide soğuduğunu ve anlayışsızlaştığını. Tüten sobayı, delik kovayla su taşımayı, aynı somya gıcırtısını yıllarca duymayı... Birlikte yaşlanmayı kapılarla duvarlarla. Eskiyen eşyalarla darılıp barışmayı. Her gün nasıl sıkıldığını insanın küpten ve teldolaptan. Parlayan gazocağından nasıl nefret ettiğini... Ve sonra nasıl özlemle kucaklaştığını her şeyle, bozuk masa saatiyle bile barıştığını, tam dolunay yükselirken çamların arasından.

Yaz günleri, hep aynı reçine kokan ağaç altlarında uzun bir öğle uykusu uyumayı ve hep aynı zamansız ölümlerle ölmeyi, çok iyi biliyorum ben.

* * *

Bir yanılsamadan başka bir şey olmayan ve her akşamüstü rüzgâra dönüşen bedenime ne zaman baksam, sanki delicesine sahiplendiğim dev bir balonun, her an uçacakmışçasına çırpındığını görüyorum ipin ucunda.

Yüksekçe bir kayaya oturup ıslık çalan çobanın kavrayışıyla da olsa, boşlukta harf ızi arayan şair, bilmez mi eskiyen duyguların da, eskiyen evler gibi, içten içe yıkıldığını birbiri ardına ve yürekte biriken tortunun, hayattan daha ağır olduğunu bilmez mi üşürken, başka bir kentin sonbaharında?

* * *

'Ah keşke şu kurumuş çeşmeden bir lüle su çekebilseydik evimize,' derdi büyükannem. Evimiz dediği de, üç beş çürük tahta, şilte, kilim ve süpürge. Üstüne buz yağmış ölü bir bahçenın tam ortasında, tüten bir baca işte.

Gövdesine katran damlayan katmerli beyaz leylak, yeşerecek bu bahar diye, küçük umutlar beslemek, ne kolaydı yıllar önce.

Şimdiyse, soyut bir geleceğe koşuyoruz sanki, çıplak ayaklarımızla plastik çimlerin üstünde.

* * *

Bütün bir yaz mevsimini, bahçede, ayva ağacının altında geçiren, ağır tahta masayı, kış gelince ne zor olurdu taşıyıp mutfak kapısından geçirebilmek. Çünkü onu, arapsabunu kokan soğuk taşlara gömmek gibi bir şeydi bu. Her sonbahar inatlaşırdı masa bizimle. Direnirdi sanki, girmemek için içeriye.

Neyse ki, evi sarsan ilk ölüm olayından sonra, tahta masa da yok oldu. Kararmış bakır bir kepçemiz vardı. Kurşun dökülürdü onunla. Masa taşınırken, gürültüyle dolaşırdı çekmecesinde. Onu da görmedim bir daha. Çekip gitti herhalde, tahta masayla birlikte, düşlediği ülkeye.

Genelde, eşyalar kalır sanılır geride, ama bizim ahşap evimizden, sevgiler azaldıkça, eşyalar da kaçıyordu peş peşe.

* * *

Kırmızı erikler tatlılaştıkça, en tepe dallarına kaçarlardı ağacın. Gözlerim yukarılarda, koşarak geçerdim komşunun bahçesinden. Aynı hayatta olduğu gibi, suç işlemeden, ama suçluymuşçasına.

Evden, morsalkım reçeli göndermiş olabilirlerdi komşuya. Ya da bir fincan kurukahve istetmiş olamaz mıydılar? Sonunda, kavanoz mu kırılırdı, iplik mi yetmezdi, yatalak mı olurdu kadınlardan biri, anımsayamıyorum şimdi.

Anılar da düşler gibi, bir boşluktan bir boşluğa akarken, gerçekten yaşanıp yaşanmadıklarını, artık bana belli etmiyorlar ki.

* * *

Hiç unutmam, daha küçücük bir çocukken, uzun bir arife gecesini, bodrumda, kurbanlık koyunumuzla birlikte geçirmiştim, kömür kırıklarının ve boş şarap şişelerinin yanında.

Dedem ise, ney çalıyordu çatı katında. Bütün ışıkları yanıyordu bahçenin. Sanırsınız nur yağıyordu gökten. Ah, mutluluktan gözlerim kamaşsa da, sonuçta ölümdü aramızda gezinen. Ben bunu görebiliyordum, taa o zamandan.

* * *

Kalaylı bir tencerem vardı eskiden. Lohusa şerbeti kaynatılırdı onunla. Yün yumaklarım, fistolarım, sararmış dantellerim hep bulunurdu bohçada. Dişbuğdayı haşlar, muhallebi pişirirdim. Sıcak bir buhar kaplardı evin içini. Yoğunlaşan hava yükselip takımyıldızlara ulaşırdı sanki. İnsan sütü ve çocuk pudrası kokan yatak odaları, gecenin mavisiyle yıkanır, yalancı bir aşk ile soluklanırdı.

Bu kadınca coşku, bir gün söndü elbet. Kalakaldım kapının önünde, gülibrişim ağacı gibi rüzgârda titreyerek. Bir elimde şiir, bir elimde gerçek.

* * *

Yazılan ile yaşanan, yan yana yarışan iki at gibidirler. Sonunda, biri mutlaka öne geçer. Az farkla da olsa, geçer.

* * *

İnsan, kararsızlık anlarında, nasıl da bölünüyor kendi içinde. Söz ve düşünce kenetlenemiyor bazen birbirine.

Sevgili bedenim, taşı düşmüş bir yüzük gibi, küflenirken çekmecede, saklanıyor gölgesinden bile.

Benim sahipsiz, zavallı sözcüklerim ise, uzlaşamıyor böylesi bir yalnızlıkla, cam kırıkları gibi ışıkla oynaşıyor kapının önünde.

* * *

Ne olur beni, hayata gömün. İçinde binlerce zehirli ve göz alıcı çiçek göğeren o bereketli ömrümle, sıkıca örtün üstümü. Hazdan ve acıdan soluksuz kalana dek.

Haftanın günlerini, onların güzelim adlarını ve bütün ayrılık anlarıyla, tarih atılmamış yalnızlıkları, kar toplayan havayı, on iki ayı, eski yazıyı, yeni yazıyı, ebcet hesabını, yazıtları, dikilitaşları yığın göğsüme.

Sayılı fırtınaları, yaprak dökümlerini, denizlerin yükselişini, dolunayı, gecenin büyüsünü, kurumuş sarnıçları, tam şafak sökerken doğan çocuğu, guguklu saatleri, sabahçı kahvelerinde içilen bir fincan zencefilli salebi de getirin. İsterseniz, kana ve ihanete de gömün beni. Yeter ki, kırmızı bir gelincik açsın içinde öykümün.

Komşumun mavi gözlü bir Siyam kedisi vardı, hep erguvan ağacına tırmanırdı. Bulun onu da. Ayrıntılarla boğun beni. Dünyayı kimi gün gökkuşağı, kimi gün dikenli bir tel gibi saran ayrıntılarla. Ve bir de elif dikin başucuma. Aşk için, aşk adına!

* * *

Bir zamanlar, düzyazı yazarcasına kolayca ürüyordu elimin altında, yüreğimin bana söz verdiği masalsı hayat! Her yanı yırtılmış şiirden gömleği giyen dervişi görene kadar.

O ki, incecik gövdesiyle rüzgârda savrulmuş da, sonra takılıp kalmış gibi bir yabangülü çalısına, sesini duyuramıyordu kimselere. Cırcırböceklerinin ölümü çağıran çığlıkları arasında.

* * *

Bir arı ne bulursa, ahlat baharlarının içinde, şair de, dilin vadisinde gezinir durur işte. Belki sözcüklerin bayıltıcı kokusudur çeken onu kendine, belki de şiir adında bir çocuğu bekler, dağların eteğinde.

Şair, her zaman yaşlıdır çünkü. Görmeyen gözleriyle dönüp yüzünü güneşe, şiirin elinden tutup yavaş yavaş yürümek ister, bir uçurumdan ötekine.

* * *

Boşa akan bir suyun altına, hemen küçük bir kap tutarcasına, düşünceyi yazıya dönüştürme telaşı da, biraz şaşırtır mı sizi acaba?

Suyu mu saklamaktayız, yoksa baş mı kaldırıyoruz, taşı oyan zamana?

Yazarken, hepimiz, sahipsiz bir kaynağın suyunu içercesine, kendimizi yağmalıyoruz aslında. Bu, heyecan verici, ama eksik bir özgürlük bana kalırsa.

* * *

Şiiri büyük harflerle yazmalı, mermere, tahtaya, beze. Okunaklı olmalı. Mezar taşları gibi. Her önünden geçenin gözüne çarpmalı ki, geçmişe ve geleceğe dair ne biliniyorsa, saçılsın ortaya sözcüklerin gitgide sönen ışığında .

Ayrıca korkmasın kimse, nasıl olsa yazan kendi değil şiiri, ölen de o değil. Şimdilik hep başkaları. Durup saati sorar gibi, nasıl olsa hep başkalarından öğrenmiyor muyuz ölümü, öyle işte.

* * *

Bir yanardağın ağzında soluğunu tutmuş bekliyor bile olsa, bir sözü olmalı insanın, son ânında haykıracak hayata.

Ey doğa, sen de konuş benimle, susup önüne bakma. Bir balığın, bir baykuşun diliyle de olsa, konuş ki sözler örümcek ağlarıyla bağlasın bizi göklere ve köklerimiz uzansın, dünyanın çekirdeğindeki ateşe. Bir bütün olalım, kaynaşıp eriyelim. Sitem etmeyelim artık birbirimize.

* * *

Her şiirin içinde, yıldızlar kayar durmadan. Söz bu, kararır. Kaçıp gitmek ister, daha yazıldığı an.

Bütün yıldızlar kaysa da, parlayan tek bir ışık olsun kalır geride. Bir dizede, bir sözcükte, bir harfte ışır gizlice. Harfler ki şiirin içinde, durmadan yakamozlanır, buluşup ayrılırlar, bilinmez hangi yöne gittikleri, taşıdıkları anlam yüküyle.

Bir şiiri karanlığa akmaktan kurtaran, olsa olsa, sevginin doğuşudur, bir yaz gecesi ayın suya düştüğü yerde.

* * *

Şiir, öyle büyülü bir bahçedir ki, geçmiş zaman dirilir içinde. Su dirilir, ışık dirilir, renk dirilir. Söz de dirilir elbet. Ve ne yazık ki, hemen, diri diri gömülür şiire gene. Kök salmak için, dilin derinliklerine.

Söz hep acele etse de, yazı keser onun hızını, önüne engeller çıkarır nedense.

* * *

Bir sözcükle başlar, hayatı paylaşmak başkalarıyla. Çayın ilk yudumu gibi ılık ve berrak bir sözcükle. Sonra nasıl da buruklaşır, kararır ilişkiler zamanla.

Ve artık cümleler sürüklenir, sele kapılıp giden ağaç gövdeleri gibi, birbiri ardınca.

Yazıya dönüşür anlatılamayanlar, dökülürler bir çağlayandan, küskün ve umutsuzca.

Dil de bir tuzaktır, insanın insana kurduğu. Ne av, ne de avcı belliyken, aslında boşunadır çekilen korkular. Yalnızlığın uçsuz bucaksız çayırlarından geçip giderken denize doğru.

* * *

Yazı yazarken, başkalaşır mı insan? Daha kalemi elime aldığım an, ben değişiyorum. Eziliyorum sanki, iki değirmen taşı arasında. Tahta havanlarda dövülüyorum kıyasıya.

Esintili bir zeytin dalıyken, sopalanıyorum durmadan. Ekinsem, orak boynumda. Su isem, kuruyorum yatağımda.

Bir orman yanıyor, kâğıtlar arasında. Dinamitler deliyor kayaları, eriyorum kızgın bir potada. Ya da biçim veriyorum çamuruma ama, artık o eller benim olmuyor aslında. Yazıyı yazarken beni yöneten, yani o büyük kargaşayı başlayıp ve bitiren, acımasız hükümdar kim acaba?

Kalemi bırakınca elimden, kırmızı sabahlıklı bir kadın oluyorum gene, ocakta taşan sütü anımsıyorum hemen.

* * *

Yazabilmek, gecenin en karanlık ânında evrende yankılanan sesleri toplayabilmektir kâğıdına. Koşarcasına düşen bir yaprağın ardından, boşlukta uçuşanları toplamak gibi umarsız bir çabayla.

Yazabilmek, bir çocuğun uykudaki sıçramasına yetişebilmektir. Tanık olmaktır, çakmaktaşının parlayışına, surları döven bazukalara ve bir kentin üstüne atılan bombalara. Kanadı kırık bir kuşu almak gibi avucuna, sahip çıkmaktır kendi kendine yol alan sessiz ve mavi dünyamızın acılarına.

Bir insanın yüzüne iyice yaklaşmak, onu tanımakla eşdeğer midir acaba? Gözlerinin içine bakmadan, görülür mü güneşin yansıması gözyaşlarında?

Ah yazabilmek, yazdığının kendisi olmaktır. Hep söylerim, tüyden hafif bir kalem de gerekir ayrıca yazara.

* * *

Ah ne kadar isterdim, günlerin ayların mevsimlerin ve kuşluk zamanının şiirini bir bir yazabilmeyi.

Doğanın bir ezgisi olmalıydı ki, ben onu sevgililerin inleyişinden, güneşten, gölgeden, yeşeren ve solan her yapraktan derlemek isterdim.

Her kavgaya karışmak isterdim dünyadaki. Çöllerde kayalıklarda, dere yataklarında, kanlı sular içinde, eğilip bir pirinç fidesi dikercesine ölüp kalan askerlerin şiirini yazıverseydim, ne olurdu sanki.

Harfler, rakamlar, renkler, tapınak süsleri, bütün yabancı adlar, bütün inançlar, bütün duyular yaklaşsın, yaralı ceylan karnındaki misk ile, şahin beyaz bulutuyla gelsin, değsin isterdim elimdeki kaleme.

Gökyüzü, lacivert bir kâğıt gibi buruşsun, bütün sabah yıldızları usulca dökülsünler denizin üstüne, insanlar gerinsin uzun uzun, sonra vapurda çaylarını içsinler, yesinler simitlerini, o gün maaşlarını da almış olsunlar isterdim, yazdığım şiirin içinde.

* * *

İnsan öldüğünde, bir şey götürmez yanında derler ya, yanlış bir tanımdır bu. Her şeyini alır aslında. Yaz sonunda, denizin kumsalı da sürüklemesi gibi peşinden, söker götürür kendini yanında.

Ama kimileri, beğenmediklerini bırakırlar geride. Kullanılmış eşya gibi çıkarıp bırakırlar kapı önüne. Yazıyla, boyayla, taşla, notayla biçimlemeye çalıştıkları, duygularını düşüncelerini bırakıverirler, belki başkalarının işine yarar diye.

Koskoca hayat sarayları, içinde onca hazineyle uçar gider de, onların kapılarının önünü süpürmek düşer bizlere, merak ve içtenlikle.

* * *

Bir satranç tahtasının üstündeymişçesine, durmadan yerlerini değiştiririm sözcüklerin. Sonunda mat etmek istediğim ya okurdur, ya kendim.

Belki de el değiştirerek sonsuza dek sürecek olan bir oyundur şiir, binlerce yıl sonra bir de bakarsınız, benim yazdığım bir dize, belki dize bile değil, bir iç çekiştir aslında, başka bir şairin dilinde kanatlanmış, kelebekler gibi evrim geçirmektedir hâlâ.

* * *

Ben roman yazsam, hayatı kervan yüküyle taşırdım yanımda. Öykü yazsam, belki bir kırık testi yeterdi, yolculuğumda bana.

Ama şiir yazınca, cam bir kadehte sunmak gerekiyor hayatı başkalarına.

Eğer aslolan küçük bir esrime ise, kırılgan bir kapta ve bütün gizemli renklerini göstererek ulaşmalı o birkaç yudum dudaklarımıza.

* * *

Neden, elime kalemi alınca, erimek isteyen kardan adamın telaşı düşüyor yüreğime? Geceler mi uzadı gitgide, haberler mi kötü, ay mı yürüyor sarı bulutların içinde hızlı hızlı?

Yazmak, insanın kendisiyle buluşması ise, yazarken, yavaş yavaş kendinden uzaklaşması, acaba bir dalgınlık mı?

Yazmak, yeni bir güne başlamak üzere, kaçınılmaz bir biçimde doğrulmaksa yatağından, birbirinin aynı uyanışlarla, aynı yorgunluğu diriltmek ve aynı eski terliği sürüklemek anlamında değil elbet, olsa olsa, güzel bir rastlantıya doğru yelken açmaktır bu yeni baştan.

* * *

Soyut bir ülkeyle, somut olanı arasında, gidip gelen oyuncak bir tren gibiyse şiir, ben yolcularımı, soyuttan somuta, yokuş yukarı zorlukla taşımaktansa, somut bir iklimin sıra dağları, kanlı gölleri arasından, indirivermek isterim imgesel bir gölün kıyısına.

Ki herkes orada, kendi turnasını uçursun, vursun sonra, kendi silahıyla havada.

* * *

Tezgâha gerili her kilim, dirilmek istercesine kendi çarmıhında, onu dokuyacak eli bekler sabırla.

Hangi hayat kalabilir, yazı ile mumyalanmadıktan sonra, fazladan bir an bile dünyada. Her insan, onu koruyacak dili bekler gibidir, koskoca bir mezarlık olan yeryüzünde, yalvaran bakışlarla sokulup birbirine.

* * *

Konuşarak, konuşurcasına, yani konuşma diliyle şiir yazılır mı sizce? Yazılmaz elbet!

Ama, ya konuşulanların içinde, nehrin dibindeki tortuya karışmış altın tozları gibi, şiir pırıltıları varsa? Şair gene elemek zorunda kalacaktır sözcüklerini. Şiir yazarcasına. Çamurlu suların içinde altın arayan insanların kendilerini kavgalı bir hayata adamışlığıyla.

* * *

Bu yıl uçarak geçiyor karakış. Yarısı içilmiş sigara gibi, sönüyor birbiri ardınca günler ufukta. Gecenin hızla inişini ve sonra süzülüp gidişini, kargaların bağrışması beliriyor damlarda sanki.

Yüreğimin içindeki oyuncak trense, beni sarsarak ilerliyor sabaha kadar. Ezmek istercesine bedenimi. Bu durumda bahar çabuk gelmeli, çiçeğe durmalı badem ağaçları. Ya ben büyümeliyim, tren küçülmeli ya da ölüm, yüreğime döşediği rayları, söküp atmalı en iyisi.

* * *

Bazen ne yapacağını bilemez, şaşırır kalır kişi. Gündelik olaylar, kirli bir su gibi her yanından aktığında, yürüyecek yol bulunmaz gerçekten.

Oysa daha dün, kentin içinde dolaşıp durmuştum, uzaklardan gelmişçesine bürünüp kürk yakalı pelerinime. Sanki çok gençmişim de, ilk şiirlerimden birini yazıverecekmişim gibi, bir taşkınlık vardı acı ve sevinçlerimde. Geyiklerin çektiği bir kızağa bindi gitti gözlerim, yılbaşı kartlarının içinde.

Sonra? Hava karardı ve yandı bütün ışık ağaçları. Dünyanın yaratılışı mı kutlanıyordu, yoksa her gün geçtiğimiz tarihin kanlı yollarını mı süslüyordu insanlar, anlayamamıştım ben gene.

* * *

Uzak ülkelerde yaşayan bir dosttan, ben bir armağan aldım yılbaşında. Bütün zamanlarda bana arkadaşlık edecek kara kaplı bir defterdi bu aslında.

Sayfalarına basılı yazılar, yabancı dilde olmasa, bu kadar dikkatim dağılmayacaktı belki, günlüklerimi yazarken çizgiler arasına.

Sıcak bir yaz günü, Ada vapurunda, beni çevreleyen Süryaniler arasında, gürültülü bir yolculuk yapmak kadar sevimli ve sersemletici bir durumdu yaşadığım. Ama olsun, yazı da zaten, böylesi karışıklıklardan doğmuyor muydu?

Su, kayadan ve çölden nasıl fışkırırsa, yazı da birikmiş olumsuzlukların bir sonucu olarak, çıkmıyor muydu karşımıza?

* * *

Ben de isterdim günlüklerimi yazabilmeyi. Yazdıklarımın, 'öteki günlük' olması koşuluyla. Ama?

Yazar, yazının kabuğunu kaldırıp kendine ve yarasına, korkmadan, içi burkulmadan bakabilir mi acaba? Eğer bakarsa, taşması gerekmez mi çığlıklarının günlüğün dışına?

Yazdıklarımız ve yazamadıklarımız bağlamında, günlüklerdeki, ne günler gün, ne anılar anı, ne de düşler düş. Bir aldanma ve aldatma. Özeti bu. Tek görece gerçeklik, sayfanın tepesine atılmış bir tarih, olsa olsa.

Yazı, bana her zaman hayatı anımsatıyor da, ne yazık ki, başka bir hayat oluyor artık o yazıldığında.

* * *

Günlerdir salkımsöğüt ağacının altında oturuyorum. Sarı konfetiler gibi döne döne dökülüyor kuru yapraklar üzerime.

Ben tembelleştikçe, dünya hızlanıyor yörüngesinde. Umarım yarışmıyordur benimle. O daha hızlı döndükçe, ben daha yavaş yazıyorum yazılarımı. Ağzımdaki çikolatayı ağır ağır eritircesine.

Eğer onun aklına uysam, sokağa kaçan topunun ardından, hiçbir tehlikeyi düşünmeden delicesine koşan afacan çocuktan ne farkım kalacak diyorum kendi kendime.

* * *

Dünden kalan hayat, anımsayabildiğiniz kadarıyla, sizin de damağınızda bir tat bıraktı mı acaba? Acı ya da tatlı. Buruk, kekremsi bir tat.

Ve yarın için, var mı bir hazırlığınız? Şöyle olgunlaşmamış bir umut saklıyor musunuz, yüreğinizin en gizli köşesinde? Gelecek günlerde, hatta ömrünüzün son gününde bile kullanabileceğiniz, gelişmekte olan bir umut!

Beklemiş, olgunlaşmış, gazete kâğıdına sarılıp tavan arasına kaldırılmış yeşil domatesler gibi, yenilir yutulur olmuş zamanla.

* * *

Bence bu bir mucize. Günlerin, kar taneleri gibi, birbirinin üstüne yığılması ve hiçbir taneciğin benzememesi ötekine.

Gene de, yıkım günleri dışta tutulursa, dünü bugünden ayıran nedir, görülemiyor ilk bakışta ve her kez bir büyülteçle yaklaşmak gerekiyor anılara.

Acılardaki farklılıklar seçilmez oluyor artık. Zamanın dar geçitlerinde, hiçbir çakıl taşı oynamıyor yerinden. Hiçbir kanat sesi yok, kış uykusundaki yarasalardan kalan. Hele yaşlanınca insan.

Sanki ruhum, bir kunduz gibi yüzüyor donmuş suların altında, başını çıkarmadan dışarıya. Gözleri kamaşıyor olmalı, onu çevreleyen sonsuz beyazlıktan.

* * *

Bir düşten bir düşe geçerken, bir yol ayrımına geliyor insan. İşte o an, uyanıyorum ben.

Bir anlamda yastıklarımı düzeltiyorum, su içiyorum. Oturuyorum yatağın içinde, kendime bir mola verircesine. Ve yorumluyorum, gördüklerimi de.

Sonra gene, derin bir denize dalarcasına, kayıyorum usulca, başka bir uykuya. Uyku, köpüklü bir dalga gibi, örtüyor yüreğimin üstünü ve bana, onun çırpınışlarını duyurmuyor bir daha.

Bir şiirden bir şiire geçerken de, uyanıyorum ben kan ter içinde. Bilmiyorum nereden geldiğimi ve nereye gideceğimi. Gözleri görmeyen bir sürgünmüşüm de, dolaşıp duruyormuşum gibi yazının ülkesinde.

* * *

Bir zamanlar, altın bir kancalı iğneyle tutturulmuş bulutsu bir kundağın içinde yaşardım. Hep bulunurdu göğsümdeki kesede, şap, mavi boncuk ve besmele. Beyaz bir kuş tüyü olarak ömrümün içinde uçuşurken bile, defne tohumları gibi serpilip gelişen kara bir zehrin üzerime döküldüğünü sezinlerdim gene de.

Ve sonra doğum günlerimde mı ölmeye başladım yavaş yavaş, yılbaşı gecelerini sabaha bitiştiren o nemli sessizlikte mi, bilmiyorum. Onca bahar rüzgârı, onca yangın ve bekleyişin ardından, kaldım mı ben artık kendimden geriye, acaba biraz olsun kaldım mı diye seslenir oldum göklere.

Gerçekten de, ben düşlerimden mi doğuyordum, yoksa boynunu bükmüş bir nergisi koklarken mi tam, soğuk taşların üstünde buluyordum kendimi yeniden?

* * *

Başka bir yüzle uyanırım, ömrümün her gününde. Başka bir maske ve başka bir kimlikle, başka bir evin sisli geçitlerinde yolumu yitirmişçesine, şaşkın ve kararsız olurum nedense.

Gece görülen düşlerin tümü de unutulmuş ve bütün yaşananlar, sırları dökülmüş kirli bir aynanın içine düşüp boğulmuş gibi, hızla sürüklenirken gölgelerin ülkesine, kendimi tanır mıydım acaba, bulsam bile?

Gene de, bir sığırcığa benzediğim söylenebilir bugünlerde. Konuşkan, sivri bir gaga. Yerinde duramayan telaşlı uçuşmalar, aşırı ürkeklik. Karanlık tüyler ve onların arasında soba yaldızı gibi parlayan, pembe, eflatun, mavi dalgalanmalar... Özgür ve neşeli. Ama karakışın sopası sırtında. Çökmüş gecenin ağırlığı kanatlarına. Şarkısını unutmuş mu, unutmamış mı belli değil, sesini arıyor o da, bir ağaç dolusu şakıyan sığırcığın arasında.

* * *

Şiir yazmadığım zamanlarda, yerin altında yaşarım sanki. Ve haykırırım boğulurcasına, şiir kadar anlamsız bir uğraş olmadığını yeryüzünde. Kalem yolunu değiştirir, saatine bakar gibi yapar beni görünce. Kurur mührümün mürekkebi. Yosun tutar alnımdaki taş. Demek ki, daha ölmeden önce bile ben, sonsuzluk sızmaktadır mermerin yüreğine.

Ama sonra, bir de bakarsınız, kara bir kazanda kaynar da kozalar döne döne, çözülüverir sözün ipeği. Çölde bir cam parçası gibi kendi kendine ışıldayan yüreğim, duyar güneşin sesini gene.

İşte tam o zaman, ne çıkar derim, siz beni unutsanız da. Ben bir şair değil, bir âşığım belki de. Yazının karanlığından aydınlığına doğru, bir gider bir gelirim, bu kirli ve tanınmaz yüzümle. Aşk için dönerim, aşkın çevresinde.

* * *

Oturup bir mektup yazdım dün gece. O'na. Dedim ki, 'Sevgilim, bir yolculuk resmi gibi nicedir asılı kaldın gözlerimde.' Sonra bu satırı karaladım. 'Sevgilim, seni yaylandaki rüzgârınla, seni ocağın, odunların, bastonun ve köpeğinle...' Biraz abarttım mı ne? 'Seni incinmiş yüreğin, seni av tüfeğin, çizmelerin, dağdan dağa susarak seslenişin ve gizli ırmaklarınla birlikte özledim.'

Biraz durup düşündüm ve sürdürdüm yazmayı. 'Güneşi var mı tahta evinin? Yorgun ve gevşek kollarıyla sarmalıyor mu seni sundurmada? Kavalındaki şarkı, kırık bir dal gibi ağlıyor mu gene, takılıp kaldığı yerde?'

O'nu özlediğimi de söylemeliydim. Ama nasıl? 'Sevgilim, o kadar özledim ki seni, hep üşüyorum ateşli bir hasta gibi. Doldurulmuş bir kuş düşün, bir sülün örneğin, nasıl da soğuktur tüyleri, öyle işte. Isınmak için, katladım kendimi, bir zarf biçimine getirdim. Yazdım üstüne ayrılığın adresini...'

Sonunu getiremedim mektubun. Gitgide gerçeklerden uzaklaşıyormuşum gibi geldi bana, kapılınca yazının esintisine. Zaten ben O'nu hiç tanımıyordum ki. Acaba zenci miydi? Eğer istesem, kızıl saçlı bir çiftçi, ya da yoksul bir Çinli de olabilirdi tabii, gülümseyerek uzatırdı bana elindeki çay filizini.

Yazılarım için yalnızca bir araçtı çünkü, aşkın nesnesi olan kişi.

* * *

Derler ki, çok eskiden, gözleri kumlarla dolmuş bir yolcuymuş da benim atam, o güzelim Türkçesiyle bir yudum su isterken düşüp ölüvermiş bir kervansaray kapısında.

İşte o günden sonra, İstanbul'dan yola çıkan her sözcük, bir yağmur damlası gibi gidip düşer olmuş Asya'nın bozkırlarına. Her sözcük onu ararmış, nerede bir kıl çadır görse, nerede terli bir at, bir mızrak, eğilip sorarmış benim adıma.

Ne de olsa bütün kervanların izi var ruhumda ve Doğu'nun ışığı vurmuş, yazılarımın ölüm fermanına.

* * *

'Ağla ey göçebe kadın,' dedim kendime. 'Gözlerin kurumuş bir göle dönse de, damla damla akıt tuzlu gözyaşlarını göğsüne.

Acını körleştirme.

Hangi şiir yolundan geldinse, gene o yoldan gideceksin, aşkın vatanı olan çöle. Orada seni bekliyor herkes, yüreğini gömdüğün yerde seni bekliyor kum zambakları, güvercin ve yeni doğmuş bir güneş.

* * *

Dilin bakımsız bahçesinde, açar mı eflatun güller, şair istedi diye her yaz. Açmaz elbet.

Acaba şair kime deniyor ve onun ülkesinde acılar ne renk?

* * *

Hangi şaire sorarsanız sorun, tümünün de içlerindeki ağır sarnıç kapaklarını kaldırıp açan şiirleri, hep başkaları yazmıştır, başka coğrafyaların gizemli karanlığında.

Kimi gün salkımsöğütlerin gölgesine rüzgârların taşıdığı sahipsiz mutluluk ise, çok uzaklarda terk edilmiş bir tapınakta çalan çıngırakların yankısıdır olsa olsa.

* * *

Melisa Gürpınar

SALKIMSÖĞÜTLERİN GÖLGESİNDE

Melisa Gürpınar'ın, yaklaşık kırk yıllık şiir çalışmalarından damıttığı, şiirsel bir düzyazı denemesi. Kendi tanımıyla: okurlarıyla yaptığı bir konuşma aslında. *Salkımsöğütlerin Gölgesinde* için *Melisa Gürpınar*, şunları söylüyor:

'Ben de işte, ömrümün bu döneminde, şairlerin ortak mülkü olan yalnızlık ülkesinin kapılarını, huzur ve dinginliğe biraz olsun aralayarak, sözün isyanını denetlemeyi, haykırmadan acı çekmeyi ve alışılmadık küçük mutluluklar yaratmayı denedim. Bütün isteğim, toplumsal ve bireysel hayatımızın sorunlarla dolu alacakaranlık ortamına, şiirin titrek ışığıyla yeniden yaklaşırken, ayrıntıların üstünde birikmiş tozlu, kıpırtısız duyguları aydınlığa çıkarabilmekti. Bu kitabı yazarken, gene bir yitik kent, doğa ve geçmiş zaman izleğinin ardından yola çıkarak, hiç ulaşamayacağımı sandığım bir salkımsöğütün gölgesine vardığımda, ruhumun ve bedenimin rüzgârda eriyerek, sanki sessizliğin kaynağına doğru aktığını duyumsadım. Gerçekliğin içinde yaşanılan her türlü sorgulama ve çatışmaları da unutmaksızın, ötelerde, belki de kendi derinliklerimde ürettiğim düşsel serüvenleri, okurlarımla yüz yüzeymişçesine, içtenlikle ve çok alçak bir sesle, ancak konuşarak anlatabilirim diye düşündüm.'

Kapaktaki resim: PICASSO

ISBN 975-510-878-5

KDV İÇİNDEDİR